

4. Максименко С.Д. Методичні рекомендації «Науково-дослідницька діяльність студентів» для слухачів ФПК викладачів I-IV рівнів акредитації ВМНЗ України / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко // К., 2013. – 64 с.

5. Місце та роль самостійної роботи студента в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шешукова [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 2. – С. 52-54.

6. Спіцин Є.С. Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти / Є.С. Спіцин // К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. – 120 с.

7. Філоненко М.М. Психологія спілкування / М.М. Філоненко // К.: Центр учбової літератури, 2013. – 226 с.

8. Науковий студентський гурток на кафедрі як одна із форм навчально-виховної роботи / О.В. Зубаренко, К.О. Гурієнко, Н.Л. Весільник [та ін.] // матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України «Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу ВМ(Ф)НВ III-IV рівнів акредитації: (м. Тернопіль, 26-27 квітня 2012 р.). –Тернопіль: «Укрмедкнига», 2012. – С. 308-309.

Костюк І.Р.

Студенческий научный кружок по детской терапевтической стоматологии как форма научно-исследовательской работы студентов на кафедре детской стоматологии Ивано-Франковского национального медицинского университета
e-mail: Kostyuk_79@mail.ru

Резюме. Одним из видов научно-исследовательской деятельности студентов является работа вне учебного процесса, то есть участие в студенческом научном кружке (СНК). Руководитель кружка должен выступать не только в роли интерпретатора науки и носителя новой информации, но и умелым организатором систематической самостоятельной поисковой деятельности будущих ученых. В свете кредитно-модульной системы образования осуществляется постоянный активный поиск возможностей повышения качества и совершенствования педагогической работы для подготовки высококвалифицированного специалиста в области стоматологии. Поскольку СНК является одним из важнейших средств формирования такого специалиста, на кафедре детской стоматологии длительный период функционирует кружок по детской терапевтической стоматологии, работу которого можно рассматривать как альтернативную форму воспитания и обучения

будущего специалиста-детского стоматолога. Научно-исследовательская деятельность членов СНК осуществляется по разным направлениям, чему способствует интеграция с кружками других кафедр, а результаты студенческих научных работ активно обсуждаются на заседаниях кружка и студенческих конференциях. Деятельность СНК способствует не только овладению специальностью и расширению теоретического кругозора, но и развитию научной эрудиции будущих специалистов, его работу при кафедре детской стоматологии можно рассматривать как альтернативную форму воспитания и обучения специалиста-детского стоматолога.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа студента, студенческий научный кружок, детская терапевтическая стоматология.

I.R. Kostyuk

The Students' Scientific Circle in Pediatric Dentistry as a Form of Students' Research Work at the Department of Pediatric Dentistry of Ivano-Frankivsk National Medical University

Department of Pediatric Dentistry (Head of Department - Doctor of Medical Science, Professor H.M. Melnychuk), Ivano-Frankivsk National Medical University

Kostyuk_79@mail.ru

Abstract. Participation in the activity of scientific circle is one of the forms of students' research work. The leader should not only interpret the science and serve as a data carrier, but he should be able to organize systemic individual activity of the future scientists. Constant active search for opportunities to improve the quality of educational process in order to train highly qualified dental specialists is conducted according to the credit-module system. As scientific circle is one of the most important means of forming of such specialist the students' scientific circle in pediatric dentistry was established at the Department of Pediatric Dentistry. It is an alternative form of education and training of the future pediatric dentist. The scientific research is carried in different directions, scientific circles of different departments cooperate with each other, the results of research works are discussed at the meetings and conferences. It contributes not only to mastering the specialty but development of scientific knowledge. It is considered to be an alternative form of education and training of the future pediatric dentist.

Keywords: research work of student, student's scientific circle, pediatric therapeutic dentistry.

Надійшла 02.06.2014 року.

УДК: 378.147+614.253.4+616.24+616-036.22

Макоїда І.Я., Островський М.М.

Актуальність впровадження циклу «Фтизіатрія» в навчальну програму для студентів 6-го курсу медичного факультету у світлі епідеміологічної ситуації в Україні

Кафедра фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб (зав. каф. – проф. Островський М.М.)

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

makoydai@mail.ru

Резюме. У статті викладені основні погляди на причини несвоєчасного виявлення туберкульозу та шляхи подолання цієї проблеми. Незважаючи на досягнення сучасної медицини, ми не можемо зупинити ріст даного захворювання. Пізня діагностика, як правило, пов'язана з необізнаністю пацієнта та відсутністю постійної настороги у лікаря загальної практики щодо туберкульозу. Доволі часто хворі «подорожують» від спеціаліста до спеціаліста, лікуються тривалий час без помітного покращення.

У світлі даної ситуації постає питання підготовки висококваліфікованого лікаря, котрий на первинному рівні медичної допомоги міг би своєчасно застосувати діагностичний алгоритм, спрямований на раннє виявлення туберкульозу. На кафедрі фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб ІФНМУ в навчальну програму 6-го курсу медичного факультету впроваджено цикл «Фтизіатрія». Практичні заняття, робота біля ліжка хворого, навчальні

диспути при розв'язуванні ситуаційних задач формують у майбутніх спеціалістів розуміння етапів ранньої діагностики захворювання. І вже в майбутньому в практичній діяльності, незважаючи на отриману спеціалізацію, вони не втрачатиуть пильності щодо безпеки туберкульозу.

Ключові слова: туберкульоз, рання діагностика, додипломна освіта.

Початок ХХІ століття відзначився численними науковими досягненнями в галузі новітніх технологій. Людство стоїть на межі космічної ери розвитку. Маючи в своєму арсеналі надсучасні механізми та програми, ми зазіхаємо на можливість життя за межами Землі. Проте, поряд з цим, проблема хворобливості людства залишається не тільки

актуальною, але і створює значну загрозу для майбутнього існування людської популяції. Вірусні та бактеріальні інфекції, онкологія, серцево-судинні захворювання – це ті проблеми, які в наш час є набагато більшою загрозою вимирання, ніж атомна зброя.

Інфекція, про яку йдеться у статті, відома вже дуже давно. Туберкульоз – захворювання з тривалою історією. Попередній успіх у боротьбі з цією недугою характеризує віхи становлення медицини. Незважаючи на велику кількість та різноманіття антибіотиків, що доступні для лікування, результативність останнього не завжди задовільна [3]. Як правило, несвочасне виявлення, неправильна діагностика, відсутність адекватного контролю за амбулаторним етапом лікування – це ті причини, що призводять до росту захворюваності у всьому світі й особливо в Україні. Послаблення боротьби з туберкульозом було передчасним, оскільки ця хвороба не ліквідована в жодній країні [1].

Проблема туберкульозу взагалі і, зокрема, у групах підвищеного ризику, та розробка оптимального алгоритму виявлення хворих є невідкладним питанням сучасної фтизіатрії [2]. 31 грудня 2012 року вступив в дію уніфікований протокол первинної, вторинної та третинної допомоги по туберкульозу. Даний документ регламентує взаємодію всіх етапів медичної допомоги та спрямований на організацію раннього виявлення туберкульозу серед населення. Основна роль у своєчасній діагностиці відводиться первинній ланці медицини – лікарям загальної практики, сімейним лікарям [4]. Не достатньо один раз на рік покладати надію на результат флюорографічного обстеження. Часто ураження виникає між термінами щорічного профілактичного огляду. Іноді пацієнти минаючи первинний поліклінічний етап, звертаються до вузьких спеціалістів. Останні акцентуючи увагу на проблемі, що пов'язана з їх «органом чи системою», втрачають настороженість по відношенню до туберкульозу. Навіть при наявності у пацієнта характерних клінічних проявів захворювання не застосовують методи діагностики, спрямовані на виявлення специфічного процесу. В результаті помилкове лікування із приводу різноманітних хвороб, призводить до розвитку поширених і деструктивних процесів та свідчить про недостатню обізнаність лікарів із питань діагностики цієї недуги. А несвочасне й пізні виявлення хворих є суттєвим і впливовим фактором погіршення результатів їх лікування [3].

Отже, на разі актуальне питання «активації» настороги щодо туберкульозу в молодих спеціалістів, які покидають стіни медичного вузу і приступають до практичної діяльності. З метою досягнення зазначених цілей в ІФНМУ до тематичного плану навчання на 6-му курсі включений цикл «Фтизіатрія». Навчання проводиться на кафедрі фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб ІФНМУ, для студентів факультетів «Лікувальна справа» та «Педіатрія». Кількість навчальних годин, тематика практичних занять та оцінювання регламентується робочою програмою Програма дає змогу не тільки пригадати інформацію, отриману під час навчання на 4-му курсі, але й оволодіти новими знаннями щодо діагностики, тактики ведення та особливостей туберкульозу на сучасному етапі. Тематика практичних занять охоплює надважливі моменти організації раннього та своєчасного виявлення захворювання. Дає змогу висвітлити основні проблемні моменти коморбідної патології: коніотуберкульозу, ВІЛ-СНІД асоційованого туберкульозу. Беззаперечно одним з актуальних питань є поняття хіміорезистентного туберкульозу. Резистентні штами мікобактерій найбільша небезпека як при інфікуванні, так і в процесі лікування.

Поєднуючи теоретичну підготовку з самостійною практичною діяльністю в стаціонарних відділеннях, студент має змогу побачити та усвідомити особливості ведення хворих фтизіатричного профілю. Розуміння складності і тривалості лікування туберкульозу, особливостей психологічного стану таких пацієнтів у майбутній практичній діяльності буде спонукати лікаря не пропустити, не забути, пам'ятати. Чіткий

алгоритм дій, достатньо простий у своєму виконанні, дасть змогу вчасно виявити захворювання, попередити ускладнення та успішно пролікувати.

Література

1. Kostromina V.P. A.A. The use of information technology in teaching of phthisiopulmonology in medical school [text] / Kostromina V.P. // Zdorovya Ukrainy. – 2011. – №2/1. – S. 58-59.
2. Law Ukraine from 25.07.2012 “On approval of the National Social Program TB for 2012-2016”
3. Pulmonology and phthisiology (in two volumes) [text]: National textbook for medical interns universities IV level of a accreditation / pid. red. Yu. I. Feshchenka, V. P. Melnika, I. H. Ilytskoho. – Kіiv-Lviv: PRAT “Lvivska knyzhkova fabryka “Atlas”, 2011. – 1363s.
4. Order of the Ministry of Health from 21.12.2012 № 1091 Uniform clinical protocol of primary, secondary (specialized) and tertiary (highly specialized) medical care. Tuberculosis. – S. 167.

Макояда І.Я. Островський Н.Н.

Актуальність впровадження циклу «Фтизіатрія» в учебну програму для студентів 6-го курсу медичного факультета в світлі епідеміологічної ситуації з туберкульозом в Україні

Кафедра фтизіатрії і пульмонології з курсом професійно-нальних болезней (зав. каф. - проф. Островський Н.Н.)

Резюме. В статті изложены основные взгляды на причины несвоевременного выявления туберкулеза и пути преодоления этой проблемы. Несмотря на достижения современной медицины, мы не можем остановить рост данного заболевания. Поздняя диагностика, как правило, связана с неосведомленностью пациента и отсутствием постоянной настороженности у врача общей практики к туберкулезу. Довольно часто больные «путешествуют» от специалиста к специалисту, лечатся длительное время без видимого улучшения.

В свете данной ситуации, возникает вопрос необходимости подготовки высококвалифицированного врача, который на первичном уровне медицинской помощи мог бы своевременно применить диагностический алгоритм направленный на раннее выявление туберкулеза. На кафедре фтизіатрії і пульмонології з курсом професійно-нальних болезней ІФНМУ в учебную программу 6-го курса медицинского факультета введен цикл «Фтизіатрія». Практические занятия, работа у постели больного, учебные диспуты при решении ситуационных задач формируют у будущих специалистов понимание этапов ранней диагностики заболевания. И уже в будущем в практической деятельности, несмотря на полученную специализацию, они не будут терять бдительность в отношении опасности туберкулеза.

Ключевые слова: туберкульоз, ранняя диагностика, додипломное образование.

I.Ya. Makoyda, M.M. Ostrovskiy

Relevance of “Phthisiology” Cycle Implementing into the Educational Program for the 6th-Year Students of Medical Faculty in Light of the Epidemiological Situation in Ukraine

Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course of Occupational Diseases (Head of the Department – Prof. M. M. Ostrovskiy)

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ukraine

Abstract. This article outlines the main views on the causes of delays in TB detection and ways to overcome this problem. Despite advances in modern medicine, we cannot stop the growth of this disease. Late diagnosis is usually associated with the patient's ignorance and lack of constant precaution in general practitioners regarding tuberculosis. Often patients ‘travel’ from specialist to specialist, being treated for a long time without any apparent improvement.

There is a need to train highly skilled doctors, who at the primary level of health care in a timely manner could apply diagnostic algorithm aimed at early detection of tuberculosis. Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course of Occupational Diseases of IFNМУ in the educational program for the 6th year has introduced a cycle of “Phthisiology.” Practical exercises, work at the bedside, educational debates in solving situational problems will form in future specialists the understanding of the stages of this disease early diagnosis. And in the future, in practice, despite the gained specialization, they will not lose vigilance about the danger of tuberculosis.

Keywords: tuberculosis, early diagnosis, undergraduate education.

Надійшла 15.09.2014 року.